

กองทุนการศึกษาที่ได้จัดสรรทุนไว้ให้ผู้อยู่ในวัยศึกษา แม้มีความขัดสน ไม่มีโอกาส
รับการศึกษาก็ยังกองทุนของมูลนิธิศุภนิมิต กองทุนโครงการ ซี.ซี. เอฟ และกองทุนการศึกษา
มหาวิทยาลัยพายัพ ทางมีวัตถุประสงค์หลักของการช่วยเหลือในลักษณะเดียวกัน เพื่อช่วยให้
ผู้ขัดสน (กำลังศึกษา) ได้มีโอกาสรับการศึกษามากที่สุดตามความสามารถของเขา โดยไม่
เลือก ศาสนา วรรณะ และเชื้อชาติ เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้พัฒนาตนเอง ให้เป็นสมาชิกที่มี
คุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งเป็นการสนับสนุนนโยบายของชาติทางด้านการศึกษา
และการพัฒนาคน

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยเรื่องทุนการศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต จากประชากร
ตัวอย่าง ผู้เป็นฝ่ายรับทุนจากกองทุนการศึกษาทั้ง 3 กองทุนดังกล่าว ซึ่งแต่ละกองทุนได้จัด
สรรทุนไว้สำหรับผู้กำลังศึกษา และที่ตามมาในลักษณะประเภท สักส่วนของความช่วยเหลือใน
ลักษณะคล้าย ๆ กัน สามารถจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือทุนประเภทมีเงื่อนไข
และทุนให้เปล่า ส่วนใหญ่ผู้ที่เคยรับทุนและกำลังรับทุนในปัจจุบัน ได้รับทุนให้เปลามากกว่า
ทุนมีเงื่อนไข ผู้รับทุนส่วนใหญ่ในปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมี
ฐานะทางครอบครัวไม่มั่นคง ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำมีบุตรหลายคน

จากการศึกษาถึงลักษณะคุณภาพชีวิตทางด้าน ความเข้าใจ ความรู้สึก ทัศนคติ
ความรับผิดชอบ ที่มีต่อตนเองและการช่วยเหลือผู้อื่น อันเป็นผลกระทบที่เกิดจากทุนการศึกษา
พบว่าความเข้าใจ ความรู้สึกของผู้รับทุนและผู้ปกครองที่มีต่อการได้รับทุน ส่วนมากมีความ
เข้าใจถึงการได้รับทุนว่า ทุนการศึกษาที่มีผู้อุปการะช่วยเหลือนั้น เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระ
ในการศึกษาของเด็ก อันเป็นภาระที่ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบ ให้ลดลงได้บางส่วน หรือบาง
ทีในปีที่เด็กได้รับทุนผู้ปกครองไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ ภาระด้านการศึกษาของเด็กเลย
เพราะทางผู้ให้ทุนจะเป็นผู้รับผิดชอบภาระนั้นให้ทั้งหมด

การมีความเข้าใจลักษณะดังกล่าวมีผลสืบเนื่องให้ผู้รับทุน และผู้ปกครองมีความ
รู้สึกว่า การรับทุนสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านการศึกษา เป็นเพียงการช่วยแบ่งเบาภาระ

ของครอบครัวได้บางส่วน และความรู้สึกที่ใจที่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูงขึ้น แต่มีบางส่วนซึ่งก็มีอัตราค่ามีความรู้สึกกว่าอายุที่ตน (ผู้รับทุน) ต้องอาศัยหรือพึ่งพาผู้อื่นเมื่อตนเองต้องการศึกษาเล่าเรียน เป็นเหตุให้เกิดการเปรียบเทียบกับผู้คนที่ครอบครัวสามารถสนับสนุนได้ด้วยตนเอง

ในลักษณะเดียวกันทัศนคติของผู้รับทุน ผู้ปกครอง และผู้เคยรับทุนที่มีต่อผู้ให้ทุน ส่วนมากเห็นว่าผู้ให้ทุนเป็นผู้ที่มีบุญคุณ เป็นคนใจดีมีเมตตา ที่ตระหนักถึงโอกาสที่จะได้รับการศึกษาของผู้ชดเชย ซึ่งอยู่ในอัตราสูงกว่าผู้ที่มีทัศนคติ เห็นว่าผู้ให้ทุนนั้น เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม พยายามเปิดโอกาสให้ผู้อื่นในทางที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือในปัจจุบันได้มีโอกาสช่วยเหลือรับใช้สังคมต่อไปในอนาคต แต่ในทางตรงข้ามมีบุคคลเหล่านี้บางส่วนเห็นว่าผู้ให้ทุนแก่พวกเขาเป็นเพียงกลุ่มบุคคลทั่วไป ไม่มีอะไรเป็นพิเศษนอกจากเป็นผู้มีเงินเท่านั้น

ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติ ดังกล่าวส่วนมากเป็นกลุ่มหรือฝ่ายผู้รับทุน จากมูลนิธิศุภนิมิต, ซี.ซี.เอฟ และมหาวิทยาลัยพายัพตามลำดับ ส่วนลักษณะของทัศนคติที่ไม่ค่อยจะมองผู้อื่น (ผู้ให้ทุน) ทั้งในลักษณะที่เป็นบุญคุณหรือการสร้างสรรค์นั้นเป็นทัศนคติที่เกิดจากผู้ที่เคยได้รับทุน จากมหาวิทยาลัยพายัพเพียงกลุ่มเดียวและเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

ทางด้านความคิดริเริ่มในการจะรับผิดชอบ หรือการพึ่งตนเองของฝ่ายผู้รับทุนในเรื่องของการศึกษา ส่วนมากยังไม่มีความคิดริเริ่มที่จะพึ่งตนเองอยู่ในอัตราสูง เพราะจะเห็นว่าพวกเขามีความต้องการ จะพึ่งผู้อื่นเรื่องการขอทุนต่อไปอีกในอนาคต อยู่ในอัตราสูงกว่าผู้ที่คิดว่า จะพยายามรับผิดชอบรับภาระนั้นด้วยตนเอง โดยเฉพาะผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา เช่นผู้รับทุนจากมหาวิทยาลัยพายัพมีความคิดริเริ่มในการจะรับผิดชอบหรือพึ่งตนเองน้อยมาก และมีอัตราโดยเฉลี่ยต่ำกว่าอัตราของผู้ที่คิดริเริ่มจะรับผิดชอบต่อตัวเองที่ได้รับทุนจากมูลนิธิศุภนิมิต และ ซี.ซี.เอฟ ซึ่งมีระดับการศึกษาเพียงระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น

ส่วนกลุ่มผู้ปกครองของผู้รับทุนทั้งจากมูลนิธิศุภนิมิต และ ซี.ซี.เอฟ ไม่ปรากฏว่ามีอัตราของผู้ที่คิดริเริ่มจะรับผิดชอบต่อพึ่งตนเองในการศึกษาของเด็กเกิดขึ้นเลย ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคง มีรายได้น้อย และมีบุตรหรือเด็กที่ต้องอุปการะหลายคน อีกทั้งมีทัศนคติไม่ถูกต้องในการรับความช่วยเหลือ (ทุน) จากผู้อื่นก็ได้

ในด้านความคิดสร้างสรรค์ การเสียสละ ที่อยากจะทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ในลักษณะการทำงานบริการช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมนั้น ผู้รับทุนส่วนมากได้ช่วยทำงานกิจกรรมบริการต่าง ๆ ให้กับสถานศึกษาที่ตนเองศึกษาอยู่ตลอดทั้งบริการ ชมชน หน่วยงาน การกุศลอื่น ๆ อันเป็นการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นด้วย ที่ทำเช่นนั้นเนื่องจากเป็นเงื่อนไขที่กองทุนนั้น ๆ บังคับไว้

ส่วนผู้เคยรับทุนนั้นส่วนมากระยะเวลาของการเคยรับทุนแล้ว ไม่ต่ำกว่า 2 ปี และส่วนมากได้รับทุนการศึกษาประเภททุนให้เปล่า อยู่ในอัตราสูงกว่าผู้เคยได้รับทุนประเภทมีเงื่อนไขและทุนให้เปล่าเป็นทุนการศึกษาที่พวกเขาได้มาโดยไม่ต้องทำอะไรตอบแทนเลย เนื่องจากเหตุนี้ทำให้พวกเขาคิดและรู้สึกว่าการที่ได้มานั้นเป็นเพียงการรับบริการสงเคราะห์หรือบริการจากผู้ให้เท่านั้น และความคิดความรู้สึกเช่นนี้อยู่ในอัตราที่สูงกว่าความคิด ความรู้สึกที่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ว่า ทุนการศึกษานั้น เป็นสื่ออย่างหนึ่งที่มีส่วนพัฒนาความคิด ความรู้สึก และโอกาสในชีวิต ของพวกเขาให้ดีขึ้น หรือทำให้เกิดความคิดริเริ่มที่จะพึ่งตนเองและการช่วยเหลือผู้อื่นในอนาคต

เพราะจะเห็นว่าผู้เคยรับทุนส่วนมากไม่เคยทำงานด้านบริการช่วยเหลือผู้อื่นเลย มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เคยทำงานช่วยเหลือผู้อื่นบ้าง แม้แต่เรื่องความคิดเห็นต่อการจัดสรรทุนแก่ผู้ขอรับทุนในปัจจุบัน ผู้เคยรับทุนในอัตราสูงอยากให้มีการจัดสรรทุนประเภทให้เปล่ามากกว่าเพื่อผู้ใดรับทุนจะไม่ต้องทำอะไร เป็นการแลกเปลี่ยนหรือตอบแทน

ทางด้านความคิดในการเสียสละ เพื่อจะทำงานช่วยเหลือผู้อื่นนั้น ผู้รับทุนและผู้ปกครองในอัตราสูงเห็นว่าการทำงานช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม เป็นสิ่งที่พวกเขาต้องการ หรือต้องการให้บุตรหลานของตนได้มีส่วนร่วมทำงานบริการช่วยเหลือผู้อื่นด้วย แม้แต่บางกลุ่มความต้องการแท้จริงนั้นอยากทำงาน หรือต้องการให้เด็กทำงานอย่างอื่น แต่ก็ต้องการให้

เด็กทำงานช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อสังคมต้องการ เพื่อจะได้แสดงน้ำใจต่อผู้อื่นโดยส่วนรวม ที่มีโอกาสในชีวิตดีกว่าตนเอง

ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้เคยรับทุนส่วนมาก ตลอดจนผู้ปกครองบางส่วนที่ไม่ต้องการที่จะทำงานบริการช่วยเหลือผู้อื่น ตามเหตุผลที่พวกเขาเหล่านั้นอ้างก็เพราะการทำงานดังกล่าวเป็นการเสียเวลาถ้าจะยึดเป็นอาชีพก็ไม่มี ความมั่นคง ค่าตอบแทนน้อย ฯลฯ ซึ่งความคิดนี้ในกลุ่มผู้เคยรับทุนด้วยกัน ผู้ที่เคยรับทุนจากมหาวิทยาลัยพายัพมีอัตราสูงสุด ในกลุ่มของผู้รับทุนอัตราของผู้รับทุนจากมูลนิธิศุภนิมิตมีสูงกว่า อัตราของผู้รับทุนจากกองทุน ซี.ซี. เอฟ. แต่ไม่มีปรากฏในกลุ่มผู้รับทุนจากมหาวิทยาลัยพายัพ ในกลุ่มของผู้ปกครองที่ไม่ต้องการให้เด็กทำงานบริการช่วยเหลือผู้อื่น ผู้ปกครองที่เด็กได้รับทุนจากมูลนิธิศุภนิมิตมีอัตราที่สูงกว่าผู้ปกครองที่เด็กได้รับทุนจากกองทุน ซี.ซี. เอฟ.

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ทุนการศึกษาส่วนมากที่ทางกองทุนจักรวรรดิและผู้ขอรับทุน เป็นทุนประเภทให้เปล่ามากกว่าทุนมีเงื่อนไข ความเข้าใจความรู้สึก และทัศนคติของผู้รับทุน ผู้ปกครองและผู้เคยรับทุน เขาใจและรู้สึกว่าการช่วยเหลือให้ทุนการศึกษาเป็นการบริการสงเคราะห์มากกว่าจะเป็นสื่อพัฒนาความเข้าใจ ความรู้สึกในทางสร้างสรรค์ ทัศนคติที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องของบุญคุณมากกว่าการคิดริเริ่ม รู้จักรับผิดชอบต่อสังคม ความคิดริเริ่มที่จะพึ่งตนเองเกิดขึ้นน้อยกว่าการติดอยู่กับการพึ่งผู้อื่น ซึ่งผลเหล่านี้ย่อมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์และความคาดหวังของผู้ให้ทุน ในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในกลุ่มบุคคลดังกล่าวเท่าที่ควรจะเป็น

อย่างไรก็ตามทุนการศึกษาได้มีส่วนช่วยพัฒนาด้านความคิดของผู้รับทุน ผู้ปกครองและผู้เคยรับทุนบางส่วน ในการที่จะเสียสละเพื่อจะมีส่วนร่วมรับผิดชอบ บริการช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมที่คอยโอกาสในชีวิตของตนเองพอสมควร

ข้อเสนอแนะ

หากจะมีการจัดสรรทุนการศึกษาจากกองทุนต่าง ๆ ควรจัดสรรทุนประเภทมีเงื่อนไขมากกว่าประเภทให้เปล่า ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับทุนได้มีความเข้าใจพื้นฐานที่ว่า การรับความช่วยเหลือนั้นต้องมีความรับผิดชอบควบคู่ไปด้วยและการแสดงออกถึงคุณค่า และความรู้สึกขอบคุณโดยการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ มิใช่เป็นค่างาง แต่เป็นการแสดงน้ำใจที่ตนได้รับ จึงต้องกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น การกระทำเช่นนี้อาจเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการรับความช่วยเหลือ และมีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือผู้อื่นต่อไป แนวความคิด เช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันในสังคม ก่อให้เกิดความเอื้ออาทร และเห็นอกเห็นใจกันมากขึ้น อันเป็นแนวทางไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในที่สุด

อีกประการหนึ่งคือ การติดตามผลอย่างใกล้ชิดจากการจัดสรรทุนไปแล้วว่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเจตนารมณ์ในการให้ทุนมากน้อยแค่ไหน หากไม่เป็นไปตามความต้องการ ก็ควรหาวิธีการที่เหมาะสม หรือปรับปรุงรูปแบบของการจัดสรรทุนให้รัดกุม และแน่ใจว่าสามารถเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้องของผู้รับทุน และผู้เกี่ยวข้องของผู้รับทุนด้วย

อย่างไรก็ตาม ในภาวะของความต้องการพื้นฐานทางการศึกษาของประชาชนที่อยู่ในอัตราสูง แต่ขาดโอกาสนั้น เห็นควรจัดสรรทุนการศึกษาต่อไป แต่ควรคำนึงว่าผู้รับทุนสามารถสำเร็จการศึกษาได้ และมีการพัฒนาขึ้นในด้านความคิดความเข้าใจของการรับทุนด้วย หากไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว ก็เห็นควรปรับเปลี่ยนวิธีการจัดสรรทุน หรือจัดการอบรมชี้แจงต่อผู้รับทุนและผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องต่อไป